

Список використаних джерел:

1. Трепак В. М. Теоретико-прикладні проблеми запобігання та протидії корупції в Україні. – На правах рукопису.– Львівський національний університет імені Івана Франка Міністерства освіти і науки України; Інститут держави і права імені В. М. Корецького НАН України, Київ, 2020.

2. Сорокіна Н.Г. Формування морально-етичних основ публічної служби в Україні. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дніпропетровський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України. – Дніпро, 2021.

3. Пархоменко-Куцевіл О. І. Формування та розвиток сучасних антикорупційних органів державної влади як основа запобігання та подолання корупції: теоретико-методологічний аналіз: монографія / О. І. Пархоменко-Куцевіл. — Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2019. — 308 с. Бібліогр. : с. 281–306.

***Анотація:** Anti-corruption behavior is considered as a set of deliberate actions to prevent and overcome corruption-threatening situations.*

It is emphasized that the basic grounds for the formation of anti-corruption behavior are, as a rule, regulatory and legal regulation and education of legal awareness in society.

***Ключові слова:** anti-corruption behavior, principles of anti-corruption behavior, formation of anti-corruption behavior, corruption, anti-corruption.*

Науковий керівник:

Галунець Н. І.,

старший викладач

Миколаївський національний аграрний університет

УДК 35.078.3

ОЦІНКА РОЗВИТКУ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ В ОРГАНАХ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ: МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ

Зінченко Ангеліна Іванівна,

здобувач вищої освіти спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

***Анотація:** Розглянуто використання різноманітних індексів для оцінки ефективності впровадження та розвитку електронного врядування публічної влади. Визначено основні компоненти, з яких складаються розглянуті індекси та встановлено, що є результатом їх застосування. Зроблено висновок, про важливість застосування методичних підходів щодо оцінки розвитку електронного врядування.*

Ключові слова: *індекс, електронне урядування, компоненти, результати досліджень, методи, технології*

Розвиток електронного урядування став ключовим завданням для України у контексті модернізації та реформування системи державного управління. Ця сфера вирізняється своїми унікальними характеристиками, а саме сукупністю інституційних структур та динамічним процесом їх взаємодії. Від початку впровадження електронного урядування і до сьогодні цей процес постійно еволюціонує та зазнає змін. Постійно з'являються нові виклики, загрози та технології, що вимагають від системи державного управління гнучкості для ефективного реагування на зміни. Навіть у країн з високорозвиненим електронним урядуванням завдання постійно висувають нові вимоги, вимагаючи розробки нових підходів та методів для вивчення та аналізу цієї стратегічно важливої сфери.

З початку 2000-х років інтенсивний розвиток технологій збору, обробки та передачі інформації стимулював міждержавні та неурядові організації до проведення досліджень у різних частинах світу.

Використовуючи дані з різних держав і континентів, міжнародні та національні експертні групи по розвитку електронного урядування досліджують різноманітні аспекти цієї сфери. Покращення позицій країни в рейтингах електронного урядування може визначатися як одне з ключових завдань розвитку, служачи кількісним показником його успішності. Основні індекси оцінки електронного урядування включають:

- Індекс розвитку електронного урядування;
- Індекс електронної участі;
- Індекс розвитку інформаційно-комунікаційних технологій;
- Індекс мережевої готовності [1, 122–127].

Для уникнення оціночних суджень щодо якості прийнятих урядових рішень та ефективності діяльності державних структур органів державної влади виникла ідея впровадження електронного урядування. У цьому контексті можна вивчати, які країни вже успішно впровадили електронне урядування, а які знаходяться на стадії його розробки. Для дослідження цих питань Інститут економіки і суспільних наук ООН в 2003 році розробив Індекс розвитку електронного урядування (E-Government Development Index (EGDI)).

Мета індексу EGDI – оцінка рівня політико-економічного розвитку та рівня розвитку людського потенціалу в країнах. Структура індексу подана у формі рейтингу, що вимірює бажання та можливість національних органів державної влади використовувати інформаційні та комунікативні технології для задоволення громадянських потреб. Індекс розвитку електронного урядування обчислюється як середнє значення показників за трьома ключовими ознаками: індекс онлайн-послуг (Online Service Index), індекс розвитку телекомунікаційної інфраструктури (Telecommunication Infrastructure Index) та індекс людського капіталу (Human Capital Index) [2].

Оцінки за цими компонентами формуються в результаті опитувань громадської думки. При цьому стає очевидним, що не існує єдиної ідеальної

моделі електронного урядування. Різні етапи розвитку країни можуть призводити до зміни її моделі електронного урядування через урахування специфічних потреб окремих регіонів всередині держави. Ще однією метою цього опитування є виявлення рівня легітимізації громадянами електронного урядування як нового інституту та оцінка ефективності його роботи.

Індекс електронної участі, розрахований з початку 2000-х років, визначається як додатковий індекс для опитування ООН у сфері електронного уряду. Цей індекс акцентує увагу на використанні онлайн-послуг для політичної і суспільної активності, зокрема полегшення надання інформації громадянам («обмін електронною інформацією»), взаємодії з зацікавленими сторонами («електронна консультація») та участі у прийнятті рішень («прийняття електронних рішень»).

Індекс складається з трьох компонентів:

- електронна інформація: оцінює доступ громадян до публічної інформації та інформації за вимогою.

- е-консультація: вимірює різноманітність способів участі громадян у консультаціях щодо важливих політичних рішень.

- електронне прийняття рішень: визначає рівень прямого впливу громадян на прийняття політичних рішень та їх залученість до процесу. Результати індексу дозволяють класифікувати країни за рівнем електронної участі на чотири категорії: країни з дуже високим, високим, середнім і низьким рівнем електронної участі [3].

Результати проведених досліджень, базуючись на індексі, вказують на такі тенденції: у країнах з високим рівнем демократії та розвиненими правами і свободами спостерігається негативний ефект, що виявляється в меншому зацікавленні громадян у сфері електронного урядування та електронної участі. У той час, коли в менш демократичних і правових країнах електронне урядування може використовуватися як засіб для збереження статусу-кво.

Індекс розвитку інформаційно-комунікативних технологій (ІКТ), вперше оприлюднений у 2007 році, спрямований на надання інформації для визначення рівня розвитку інформаційного суспільства та відстеження досягнутого прогресу для зменшення цифрової нерівності між країнами. Для розрахунку індексу визначено три групи, які включають 11 кількісних змінних. Інфраструктура і доступ до ІКТ:

- ✓ Лінії фіксованого телефонного зв'язку на 100 осіб;
- ✓ Абоненти мобільних телефонів на 100 осіб;
- ✓ Міжнародний трафік Інтернету на одного користувача;
- ✓ Відсоток господарств, які мають комп'ютер;
- ✓ Відсоток домашніх господарств, які мають доступ в Інтернет.

Використання ІКТ (інтенсивність):

- ✓ Користувачі Інтернету на 100 осіб;
- ✓ Абоненти фіксованого ширококутного інтернет-з'єднання на 100 осіб;
- ✓ Абоненти ширококутного мобільного зв'язку на 100 осіб. Навики в ІКТ;

- ✓ Відсоток грамотного населення серед дорослих (старше 15 років);
- ✓ Валовий показник відвідуваності середніх освітніх закладів;
- ✓ Валовий показник відвідуваності вищих навчальних закладів. Значення індексу варіюється від 1 (найменш розвинуті) до 10 (найбільш розвинуті).

Два ключові аспекти в оцінці ефективності розвитку всесвітнього інформаційного суспільства – це індекс розвитку ІКТ та корзина цін на послуги ІКТ. Остання розраховується як окремий показник, що впливає на дві основні групи індексу – доступ до ІКТ та їх використання [4; 5].

У сучасному варіанті, індекс розвитку ІКТ був представлений у 2009 році. Корзина цін на послуги ІКТ є першим індексом цін, який дозволяє порівнювати їх у часі та відслідковувати доступність послуг ІКТ по всьому світу. Цей індекс тісно пов'язаний з індексом розвитку ІКТ: менші ціни можуть збільшити доступ та рівень використання ІКТ, в той час як високий рівень доступу та використання може знизити ціни.

Результати індексу свідчать, що зниження цін на послуги впливає на поширення використання ІКТ. Недоліком цього індексу є складність збору інформації, оскільки не всі країни надають статистичні дані щодо використання та доступу до ІКТ.

Отже, дослідження індексів, пов'язаних із розвитком електронного урядування, інформаційно-комунікативних технологій, мережевої готовності та людського потенціалу, свідчить про глибокий вплив цифрових технологій на сучасне суспільство. За результатами досліджень визначено, що країни з високорозвиненим електронним урядуванням та інформаційним суспільством мають суттєву перевагу у сфері соціально-економічного розвитку. Індекс електронного урядування є не лише інструментом вимірювання ефективності державного управління, але й показником гнучкості та реакції системи державного управління на виклики часу. Зростання інтересу до цифрових технологій та електронної участі стає основним критерієм успішності впровадження електронного урядування. Усі розглянуті індекси разом формують комплексний погляд на рівень розвитку країн у світі, враховуючи не лише економічні аспекти, але й соціальні, технологічні та людські виміри. Результати досліджень сприяють визначенню та аналізу стратегій розвитку країн у глобальному інформаційному суспільстві.

Список використаних джерел:

1. Котух Є. В. Електронне урядування як нова парадигма публічного управління. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 3. С. 122–127
2. Гасимов ровзат афат огли. Електронне урядування як механізм публічного управління та адміністрування : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. з держ. управл: спец. 25.00.02 «Механізми державного управління » / Ровзат афат огли Гасимов; Інститут законодавства Верховної ради України. – К., 2018. – URL : <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:IzPeyTzV0gJ:instzak.rada.gov.ua/uploads/documents/31557.doc+&cd=1&hl=uk&ct=clnk&gl=ua>.

3. Малиновський В. Я., Грицяк Н. В., Семенченко А. І. Вступ до курсу. Концептуальні засади електронного урядування та електронної демократії. Електронне урядування та електронна демократія : навч. посіб. : у 15 ч. / за заг. ред. А. І. Семенченка, В. М. Дрешпака. Київ, 2017. 70 с.

4. Павлишин З. Я. Електронне урядування як інструмент модернізації державного управління. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 24. С. 119–124

5. Нікітюк А.Р. Оцінювання розвитку електронного урядування в Україні. *Управління*. 2018. №4. С. 28–38.

6. Капніна Л.В., Ніколіна І.І. Оцінювання розвитку електронного урядування в Україні. Науковий та інноваційний потенціал презентації : зб. наук. праць «ЛОГОΣ» з матеріалами міжнар. наук.-практ. конф., м. Ополе, 18 листопада 2018 р. Рівне : «Волинські обереги», 2018. Т.6. С. 118-132

Abstract: *The use of various indices for evaluating the effectiveness of the implementation and development of electronic governance of public authorities is considered. The main components that make up the considered indices have been determined and it has been determined what is the result of their application. A conclusion was made about the importance of applying methodical approaches to the evaluation of the development of electronic governance.*

Keywords: *index, electronic governance, components, research results, methods, technologies*

Науковий керівник:

Галунець Н. І.,

старший викладач,

Миколаївський національний аграрний університет

УДК 352/354

СВІТОВИЙ ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Магар Дар'я Євгенівна,

здобувач вищої освіти спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

Анотація: *У цих наукових тезах досліджується світовий досвід організації та функціонування місцевого самоврядування. Зокрема, розглядаються різні моделі місцевого самоврядування, такі як континентальна, англосаксонська та іберійська, з аналізом їхніх особливостей та впливу на ефективність управління на місцевому рівні. Висвітлюються*